



Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

2022/2050(INI)

8.11.2022

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

upućeno Odboru za vanjske poslove

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022.

(2022/2050(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Susana Solís Pérez

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su žene i djevojčice nerazmjerne više pogodene sukobima, posebno kad je riječ o seksualnom nasilju, silovanju kao ratnom oružju, raseljavanju i trgovini ljudima¹ te dugoročnim socijalnim i gospodarskim učincima; budući da su ti učinci sukoba na žene među ostalim dokazani tijekom neopravdane ruske invazije na Ukrajinu i talibanskog preuzimanja vlasti u Afganistanu; budući da seksualno nasilje sve više postaje dio šire strategije sukoba i ratna taktika; budući da bi EU trebao podržati napore usmjereni na okončanje prakse nekažnjavanja počinitelja rodno uvjetovanog seksualnog nasilja; budući da trenutačni sukobi povećavaju rodnu neravnopravnost, siromaštvo, klimatske poremećaje i druge oblike neravnopravnosti;
- B. budući da sukobi, posljedične humanitarne krize i prisilno raseljavanje pojačavaju rodno uvjetovano nasilje i izazove povezane sa seksualnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, što dovodi do nedostatka informacija i usluga u području reproduktivnog zdravlja, uključujući porodničku, prenatalnu i postnatalnu skrb, moderna kontracepcijska sredstva, kao i hitnu kontracepciju, te siguran pobačaj i skrb nakon pobačaja; budući da bi se rodno osjetljivim pristupom trebala poboljšati ekonomski, socijalna i zdravstvena sigurnost;
- C. budući da rodna ravnopravnost nudi put prema održivom miru, sprečavanju sukoba i ponovnoj izgradnji društava nakon sukoba; budući da je ključno da se prevladavajući narativ o viktinizaciji zamijeni sudjelovanjem žena kao pokretača promjena u mirovnom i sigurnosnom procesu; budući da je rodna ravnopravnost povezana s unapređenjem globalne sigurnosti, demokracije i održivog mira; budući da sudjelovanje žena u mirovnim i vojnim operacijama ima važnu ulogu u određivanju njihova uspjeha jer se njime poboljšavaju doseg, lokalna percepcija misije, prikupljanje obavještajnih podataka, osviještenost o situaciji te se više prijavljuju slučajevi seksualnog nasilja²; budući da tu ključnu i važnu ulogu treba uvelike poticati i jačati kako bi se postigla snažna i otporna vojna sposobnost;
- D. budući da se u okviru provedbenog dijela Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III predviđa veće sudjelovanje žena u misijama i operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); međutim, budući da žene čine 24 % sudionika u civilnim misijama ZSOP-a te samo 5 % u vojnim misijama i 6 % u vojnim operacijama³;

¹ Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) od 31. listopada 2000., dostupna na: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SC_ResolutionWomenPeaceSecurity_SRES1325%282000%29%28english_0.pdf

² Nagel, R. U., Fin, K. i Maenza, J., *Gendered Impacts on Operational Effectiveness of UN Peace Operations*, (Rodno uvjetovani učinci na operativnu učinkovitost mirovnih operacija UN-a), The Georgetown Institute for Women, Peace and Security, svibanj 2021., dostupno na: <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2021/05/Gendered-Impacts-on-Operational-Effectiveness-of-UN-Peace-Operations.pdf>

³ Radni dokument Europske službe za vanjsko djelovanje od 30. ožujka 2022. naslovljen „Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the European Union’s Common Security and Defence Policy” (Izvješće o dalnjim mjerama u vezi s osnovnom studijom o uključivanju ljudskih prava i

- E. budući da uključivanje rodne perspektive u sigurnosnu i obrambenu politiku EU-a znači i prepoznavanje i suzbijanje određenih rodnih dimenzija i učinka globalnih pojava kao što su klimatske promjene, migracija, trgovina i pandemija bolesti COVID-19; budući da na sve to ipak utječu višestruki i interseksijski oblici diskriminacije; budući da bi se naglasak trebao staviti na iskustva i potrebe žena i skupina koje se suočavaju s višestrukim i interseksijskim oblicima diskriminacije te na priznavanje ključnog doprinosu žena kao aktera i donositelja odluka na svim razinama te u širem smislu u mirovnim procesima;
- F. ističe da je rodna ravnopravnost preduvjet za demokraciju, slobodu, ljudska prava, održivi razvoj i uspješno upravljanje učincima klimatskih promjena te stoga i za mir i sigurnost; budući da u mnogim dijelovima svijeta nisu zajamčena ljudska prava žena i djevojčica; budući da se organizacije za prava žena i djevojčica suočavaju sa sve većim izazovima u sve manjem prostoru za civilno društvo te da bi ih trebalo uključiti u koordinaciju mira i sigurnosti te donošenje odluka;
1. ističe da neopravdana ruska invazija na Ukrajinu i talibansko preuzimanje vlasti u Afganistanu, osim ostalih sukoba, naglašavaju nedvojbenu potrebu za tim da rodna ravnopravnost i prava žena budu ključni element sigurnosnih i obrambenih mjera, uključujući sprečavanje seksualnog nasilja i silovanja kao ratnog oružja, zaštitu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava te iskorjenjivanje trgovine ljudima; ostro osuđuje ratne zločine počinjene protiv civilnog stanovništva, uključujući seksualno nasilje kao ratno oružje;
 2. podsjeća da je rodna ravnopravnost temeljna vrijednost i ključni cilj EU-a; poziva na ubrzani provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2250 o mladima, miru i sigurnosti, u skladu s obvezom iz Strateškog kompasa; poziva i na potpunu i pravilnu provedbu LGBTIQ+ smjernica EU-a u svim misijama ZSOP-a; naglašava da je provedba političke obveze iz strateškog pristupa EU-a ženama, miru i sigurnosti i Akcijskog plana EU-a za žene, mir i sigurnost i dalje izazov; žali što ne postoji dostatan i namjenski proračun za provedbu akcijskih planova i zbog činjenice što mnogi članovi osoblja EU-a u svoj rad nisu integrirali žene, mir i sigurnost;
 3. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da ostvare napredak prema feminističkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici kako bi se osigurala učinkovita rodno osviještena politika i uključivanje interseksijske perspektive u sve misije ZSOP-a, čime bi se povećala vjerodostojnost EU-a kao predvodnika u rodnoj ravnopravnosti diljem svijeta; naglašava da je potrebno zaštititi prava djevojčica i žena tako da se osigura njihovo potpuno i smisleno sudjelovanje u raznim fazama ciklusa sukoba; podsjeća na važnost korištenja rodne analize i uključivanja rodne perspektive u svaki korak misija ZSOP-a savjetovanjem sa stručnjacima za rodna pitanja i savjetnicima za rodna pitanja u ranoj fazi postupka te tijekom njegova cijelokupnog trajanja;
 4. naglašava da ostvarivanje rodne ravnopravnosti nije moguće bez rodno osviještenog

rodne ravnopravnosti u zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku Europske unije), dostupan na:
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9198-2022-INIT/en/pdf>

vodstva; u tom pogledu poziva na obvezno osposobljavanje u području rodne ravnopravnosti za sve srednje i više rukovoditelje ESVD-a te voditelje/zapovjednike misija i operacija ZSOP-a, kao i na to da njihovi opisi poslova i evaluacije sadrže posebna upućivanja na rodnu ravnopravnost;

5. posebno poziva na to da se u sljedećem paktu za civilni ZSOP uvrsti ojačana obveza br. 16 postavljanjem jasnih, ambicioznih i mjerljivih ciljeva kako bi se osigurali posebni savjetnici za rodna pitanja, povećala zastupljenost žena među međunarodnim stručnjacima na svim razinama misije te zajamčile raznolikost i rodna ravnoteža u skladu sa Strategijom i akcijskim planom za povećanje sudjelovanja žena u civilnim misijama ZSOP-a za razdoblje 2021. – 2024.⁴, osobito na rukovodećim položajima, s obzirom na to da su samo tri žene voditelji civilnih misija i nijedna zapovjednica vojnih misija; poziva na razvoj usporedivih ciljeva u planiranju vojnih misija i operacija;
6. poziva države članice da imenuju kandidate za misije ZSOP-a, pazeći pritom na uravnoteženu rodnu zastupljenost na svim razinama i funkcijama, uključujući rukovodeće i vojne funkcije; napominje da je rodna ravnopravnost u obrambenim snagama država članica preduvjet za rodnu ravnopravnost u misijama ZSOP-a; poziva na transparentne i pravedne postupke odabira kandidata za misije ZSOP-a, i to na način da se u slučaju jednakog kvalificiranih kandidata za istu poziciju odabere kandidat podzastupljenog spola; pozdravlja rad klastera za dobre prakse država članica u pogledu imenovanja kandidata za misije ZSOP-a te očekuje da će se njegovi zaključci podijeliti u svim državama članicama; ističe da sudjelovanje žena u misijama ZSOP-a doprinosi učinkovitosti njihova rada te povećava kredibilitet EU-a kao zagovornika jednakih prava;
7. poziva Komisiju i države članice da se zalažu za iskorjenjivanje rodnih stereotipa koji doprinose nejednakoj zastupljenosti žena u sigurnosnom i obrambenom sektoru; naglašava da je potrebno poticati mlade djevojke da studiraju te predmete kako bi ostvarile karijeru u tom području; potiče države članice da smanje prepreke za žene u pogledu ostvarivanja karijere u obrambenim snagama i da ojačaju zadržavanje žena u vojnim misijama za izgradnju i održavanje mira;
8. pozdravlja rad savjetnice ESVD-a za rodna pitanja i raznolikost te njezin doprinos većoj koheziji i većoj vidljivosti vanjskog djelovanja EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti, osnaživanja žena te pitanja žena, mira i sigurnosti; poziva na povećanje proračuna i proširenje tima koji pruža potporu savjetnicima; žali zbog toga što, iako je za civilne misije na razini operativnih sjedišta od 2018. na puno radno vrijeme zaposlen stručnjak za rodna pitanja, takvo radno mjesto ne postoji za vojne misije; stoga poziva na to da uvođenje takvog radnog mjesta bude jedan od prioriteta; naglašava važnost rada savjetnika za rodna pitanja u misijama ZSOP-a; žali zbog toga što je radno mjesto savjetnika za rodna pitanja u vojnim misijama često i dalje dugi slobodno te poziva na popunjavanje tih radnih mjeseta; priznaje važnu ulogu mreže kontaktnih točaka za rodna pitanja u misijama i očekuje njezin kontinuirani razvoj i usavršavanje; potiče strukturiranu razmjenu najboljih praksi, posebno između civilnih i vojnih misija, kako bi se inicijative za rodnu ravnopravnost koje trenutačno postoje u civilnim misijama

⁴

<https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Strategy%20and%20Action%20Plan%20to%20Enhance%20Women%20Participation%20in%20Civ-CSDP%20missions.pdf>

mogle primijeniti u vojnim misijama; poziva na jačanje položaja savjetnika za rodna pitanja kako bi se rodni pristup uključio u sve programe i politike;

9. žali zbog svakog seksualnog nasilja koje su počinili članovi misija ZSOP-a i osoblje lokalnih tijela koje se osposobljava u okviru misija ZSOP-a; poziva na to da se odredbe iz Ažuriranih općih standarda ponašanja za misije i operacije ZSOP-a u potpunosti provedu i pretvore u sveobuhvatan pristup nulte tolerancije prema seksualnom i rodno uvjetovanom uznemiravanju i seksualnom iskorištavanju u okviru svih misija ZSOP-a; inzistira na uspostavi neovisnog nadzora kako bi se osiguralo da počinitelji snose odgovornost, da žrtve mogu podnositи prijave uz puno povjerenje u pogledu anonimnosti i zaštite te da im je zajamčen pristup pravosuđu; apelira na ESVD i države članice da zajamče sigurnost od rodno uvjetovanog nasilja, seksualnog iskorištavanja i trgovine ljudima, uz obvezno osposobljavanje za sve članove misija i podizvođače; poziva na to da se svim žrtvama stavi na raspolaganje specijalizirana potpora, uključujući savjetovanje i psihološke usluge;
10. poziva na namjensko izdvajanje sredstava za mjere povezane s rodnim pitanjima u okviru ZSOP-a i Europskog instrumenta mirovne pomoći, zajedno s novom proračunskom linijom kojom bi se financirali savjetnici za rodna pitanja u svim misijama ZSOP-a i podržao rast mreže kontaktnih točaka za rodna pitanja; poziva ESVD da provede strukturiran pristup donošenju rodno osjetljivog proračuna kako bi se precizno pratila sva rodno uvjetovana potrošnja, među ostalim u okviru ZSOP-a, te da organizira *ex ante* i *ex post* procjene utjecaja različitih programa koje financira EU na rodnu ravnopravnost te da o tome izvještava Parlament;
11. naglašava, u kontekstu sve većih hibridnih prijetnji i usredotočenosti na kiberkapacitete u okviru ZSOP-a, važnost mjera kibersigurnosti za praćenje i sprečavanje trgovine ženama koje su pogodjene sukobom, s obzirom na učinak tehnologija na trgovinu ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja; podsjeća da su žene nedovoljno zastupljene na funkcijama u području kibersigurnosti u Europi te poziva na pokretanje posebne inicijative za rješavanje pitanja rodne ravnoteže u kiberkapacitetima i specijaliziranim sektorima ZSOP-a;
12. poziva na suradnju između misija ZSOP-a i Europskog instituta za ravnopravnost spolova, posebno u razvoju rodno osviještene politike, te na dodjelu odgovarajućih sredstava za taj rad; poziva na potporu istraživanjima o rodnim aspektima sigurnosne i obrambene politike koja provode znanstvenice i istraživačice.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.10.2022	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	27 3 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Jakop G. Dalunde, Frances Fitzgerald, Hélène Fritzon, Martin Hojsík, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Moźdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

27	+
ECR	Andżelika Anna Moźdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Hélène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

3	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

1	0
ID	Simona Baldassarre

Objašnjenje korištenih znakova:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani